

Politické přeměny mezi Berlínem a Sofií, přehled fakt

Roger East: Revolutions in Eastern Europe. Pinter Publishers, London 1992, 193 stran.

Anglický politolog Roger East, který se zaměřuje na evropskou problematiku a zároveň se zabývá i vydáváním kontinuálních faktograficko-chronologických publikací o mezinárodně politickém vývoji, odevzdal v létě 1992 do tisku knihu *Revolutions in Eastern Europe*, která je stručným a věcným přehledem především nejnovějšího politického vývoje v osmi evropských zemích – v Albánii, v Bulharsku, v Československu, v bývalé Jugoslávii, v Maďarsku, v Polsku, v Rumunsku a ve východní části Německa. Vývoj na území bývalého Sovětského svazu a jeho nástupnických států není do této publikace zahrnut.

Celá kniha je koncipována zejména jako informační příručka pro historiky, politology, novináře nebo učitele. Míru podrobností poskytovaných informací lze označit jako střední. Kniha může zároveň plnit i roli velmi instruktivního úvodu do podrobnějšího studia politického vývoje v uvedené oblasti.

Úvodní kapitola poskytuje stručný pohled na základní body historické podmíněnosti oblasti v období od vyhnání Turků od Vídně (1683) do roku převratných událostí (1918).

Další kapitoly, členěné podle jednotlivých zemí, jsou zpracovány přibližně podle stejného schématu.

Na začátku každé z nich je otištěna přehledná mapka příslušné země, v některých případech se zakreslenými údaji ilustrujícími některé politické změny. Jsou uvedeny základní informace o teritoriu a jeho populaci, včetně jejího etnického a náboženského členění.

Následuje podrobnější přehled historického vývoje po roce 1918 se zaměřením na nejvýznamnější nebo charakteristické skutečnosti politické povahy. Podrobněji je zpracováno období po druhé světové válce. Ekonomickému ani kulturnímu vývoji není však věnována systematická pozornost. Nejpodrobněji je zachycen průběh událostí během politických zvrátů v roce 1989 a po něm. Zvlášť jsou zachyceny základní údaje o minulém a současném postavení komunistických stran. Charakterizovány jsou i nejvýznamnější nově vzniklé politické strany a politická seskupení, případně odbory. O prominentních osobách komunistických režimů i o nejvýznamnějších porevolučních politících jsou uvedeny životopisné údaje.

Autorově pozornosti neunikají ani stručné popisy volebních systémů, ani přehledy výsledků parlamentních nebo komunálních voleb. Uvádí i osobní složení státních orgánů.

Ve zvláštních podkapitolkách jsou zachyceny i nejvýznamnější aktuální problémy, například otázky národní bezpečnosti, obecné nebo konkrétní problémy lidských práv či etnicko-politických vztahů.

Závěrečnou část každé kapitoly o jednotlivých státech tvoří přehledně zpracovaná chronologie historických událostí příslušné země od roku 1945 do roku 1991, s jemnějším zaostřením na nejnovější vývoj.

V další části publikace je zpracována souhrnná informace o zapojení uvedených států do evropských a atlantických politických organizací (Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, Evropská společenství, ESVO, NATO, Visegrádská trojka aj.), která rovněž obsahuje přehlednou chronologii vztahů těchto států k jednotlivým organizacím.

Kniha je doplněna charakteristikou několika nejvýznamnějších anglickojazyčných monografií k pojednávanému tématu a rovněž kombinovaným rejstříkem témat a osobností, kterými se příručka zabývá. Tato nepochybně zkušenou rukou koncipovaná a pečlivě připravená stručná encyklopedie a kronika nadvlády a pádu komunistických stran v osmi východoevropských zemích může určitě dobře sloužit nejen pouhým zájemcům, ale i profesionálům. Tato nebo obdobná publikace by se jistě velmi dobře uplatnila i v češtině.